

A numerus clausus körül

Közöljük ezt a cikket, amely a most oly aktuális egyetemi problémát világítja meg érdekes szempontokból és megtermékenyíti azt olyan, merőben új gondolatokkal, amelyek eddig nem merültek fel a szavakban olyan bőséges, de eredményeiben sovány vita során. A cikk szerzője egy fontos pozícióban levő köztisztviselő.

A mai problémák egyik legfontosabbja: a főiskolákon életbe léptetendő numerus clausus. Megoldásához, mely az általános tanszabadság törvénybe lefektetett elvét érinti, szükséges azonban a keresztény magyar társadalom egységes állásfoglalása. Ezért azt hisszük, nem lesz a megoldás kárára, ha a közönség tájékoztatása céljából e kérdés problémáival e helyen röviden foglalkozunk.

A numerus clausus kérdését több szempontból kell megvizsgálni. Legelső

az oktatásügyi numerus clausus

szüksége. Ez védekezés főiskoláink túlszűfolt-sága ellen. Például

Budapesten legutóbb ezer helyett, hétezer orvostanhallgató iratkozott be.

A pozsonyi és debreceni új egyetem is a meglévő két egyetem tehermentesítése céljából alapított. E kérdést azonban még égetőbbé teszi a háború által tanulmányaiban visszavetett ifjuság hat évfolyama, mely most egyszerre akarja a mulasztottakat pótolni. Ezt az óriási tömeget nem lehet szabadon neki engedni négy egyetemnek, egy műegyetemnek és öt jogakadémiának, mert akkor azok

nem oktató, hanem csupán vizsgáztató intézményekké válnak.

Ez pedig veszélyeztetné azt a kulturális színvonalat, melyet a mai viszonyok között fenn tartani létérdeünk.

Tovább menve,

a társadalmi numerus clausus

szüksége merül fel. Ez a túlprodukciónak megakadályozására szolgálna és olyan pályákra terelné az ifjuságot, melyeken való térfoglalása kívánatos lenne. A megszállott területekről visszaözönlő magyar értelmiség ugyanis veszélyes torlódást idézett elő e megkisebbedett ország diplomás pályáin, hát ha még a háborús hat évfolyamot is diplomához juttatjuk? — Ez a megszorítás áll a jogi és a tanári pályákra, azonban a szabad orvosi és mérnöki pályákon nem lenne egészen indokolt. A mostani kis Magyarországon egy birodalom kormányzására elegendő szellemi tőke szorult össze, ellenben megnövekedett szomszédaink egy vármegye kormányzására elegendő intelligenciával sem rendelkeznek. Hiába gyűlölködnek ma, előbb-utóbb kénytelenek lesznek megnyitni határaikat a magyar szellemi fölény előtt és akkor nekünk a magyar orvosok és mérnökök egész rajait kell előre küldeniük.

A numerus clausustól remélik sokan, hogy ifjuságunk a nem diplomás életpályákat megkedvelje. Nézetünk szerint többet használna a célnak az ipari és mezőgazdasági középfokú oktatás kiépítése. Számolni kell itt az előítélet és tradíciók erejével, mely bizonyára nagy tömegeket vinne ki külföldi egyetemekre, helyesebben mondva, megszálló szomszédaink egyetemére, kik máris szívesen fogadják megsértett ambícióju hallgatóinkat. Elsősorban a keresztény középosztály fiait maradnának le, nem bírva az óriási költségeket, kik vagy dijnokokká lennének, egy fokkal lejjebb kerülve, mint apjuk volt, vagy a kufárkodás, lánckereskedés szabad pályáira sodródának.

Nem szabad elfelejtkeznünk a megszállott területek ifjuságáról sem. Ezeknek semmi akadályuk ne legyen a felvételben. Az egyetemi tanulmányok ideje lesz az egyetlen alkalom, hogy ezeket a fiatal lelkeket a ma-